

ИМА ЗЛОДѢЯНИЯ, НАДЪ КОИТО ТРѢВА НЕ ПОНИКВА *

(Исторически разказъ изъ класическата древность)

Войната бѣ изгубена, нѣмаше никакво съмнение въ това. Клеонийцитѣ напнаха по цѣлата линия напредъ, коринтцитѣ отстѣпиха. Тимофанъ, вождѣтъ на коринтската конница, направи още едно нападение, единъ опитъ, ала много малцина го последваха. Смъртъта ли си търсѣше той? Ето го падна отъ коня, коньтъ побѣгна, неприятелитѣ обкръжиха падналия, за да го убиятъ или да го пленятъ.

Но тукъ се изпречи предъ тѣхъ единъ коринтски пехотинецъ, покри вожда на конницата съ своя щитъ и започна да удря съ своя мечъ наоколо.

„Гледайте тамъ Тимолеонъ!“ извикаха нѣколцина коринтци, „той иска да спаси своя раненъ братъ, елате да му помогнемъ.“

Тѣ сториха, каквото казаха, и освободиха и двамата братя. Ала войната бѣ изгубена, града бѣ превзетъ, и само крепостъта съ свещения изворъ се държи до сключването на мира. И коринтцитѣ трѣбваше да дадатъ голѣми откупи, а отгоре на туй и да търпятъ обиди.

* * *

„Това не бива да се случва втори пѣтъ“, извикаха коринтцитѣ следъ като бѣ сключенъ мира. „Ала отъ кѣде доде това, та ни налетѣ такава беда? Да, нашитѣ хора не бѣха прибрани. Когато злото ни притисна, едва тогава трѣбваше да ги вземаме отъ работилницитѣ, отъ нивата, отъ улицата. И никой не бѣ го товъ, никой не бѣ добре обрѣженъ. Какво имаме сега ние? Кѣшитѣ и оборитѣ ни сж обрани, и сега ше трѣбва да земаме пари въ заемъ отъ нашитѣ услужливи съседи, за да откупимъ пленницитѣ си. Ние трѣбва да имаме постоянна войска, която трѣбва да образува ядрото на боевия редъ, когато водимъ войни“.

Коринтцитѣ не бѣха люде, дето много приказватъ, та бърже взеха решение да държатъ четирестотинъ души постоянно обрѣже-

ни. И кой трѣбваше да имъ бѣде главатаря? То се знае, никой не бѣ по-достоенъ отъ Тимофанъ, храбривъ, знатния мжжъ, който не бѣ изгубилъ смѣлостъта си, когато всички бѣха обърнали грѣбъ предъ неприятеля. И стана Тимофанъ началникъ на една силна мощъ въ мирно време.

Извѣстно време всичко вървѣ добре и новия повелитель се потруди, щото войницитѣ да се упражнятъ добре въ всички видове боеве. Коринтцитѣ се радваха на туй; ала много малко обърнаха внимание на това, че Тимофанъ започна да играе ролята на заповедникъ и на гражданитѣ и взе да се държи малко-по-малко като господаръ на страната. Все по-вече и по-вече взе да се роптае, и Тимолеонъ, братѣтъ на властоимеца, цѣлъ день трѣбваше само него да защищава.

„Много иска да се издигне твоя братъ.“

„Да, той притежава за туй високо чувство.“

„На високо се държи много, никой не му харесва вече за общуване“.

„Е, като военачалникъ, той не може съ всѣкиго да дружи; кѣде би останало тогава уважението въ време на войнѣ?“

„Царъ иска да стане, туй е всичката работа!“

„Това той не иска!“ отговаряше Тимолеонъ отсечено, „той мрази тиранията, въ туй

* Настоящия разказъ, заимствуванъ отъ древно-класическата литература, ни дава единъ отъ многобройнитѣ поразителни примери изъ историята на човѣчеството за крайната участъ на всички притеснители и тирани човѣшки. Малцина сж, обаче, ония, които зематъ поука отъ онова, шо ни учи историята. Пресенъ примеръ за това имаме изъ недавнашната история на нещастната ни родина: шепа властелини държаха въ унизително робство цѣлъ народъ, вършиха надъ него разни безчинства и бѣха забравили, че тиранията е кратковѣчна и че никой тиранинъ до сега не е починалъ отъ собствена смъртъ. Но сждбата, която е неумолима, ги наказва най-жестоко за тая имъ самозабрава.

Отъ преводача.